JI BUVO SIMONAITYTĖ...

(125-osioms gimimo metinėms)

Apie rašytoją

Rašytoja Ieva Simonaitytė gimė 1897m. sausio 23 d. Vanaguose, Klaipėdos krašte. Ši garsi rašytoja augo be tėvo. Ieva Simonaitytė dėl sunkios ligos nelankė mokyklos, tad mokslo šaknų ją mokė rūpestinga motina.

1921m. I.Simonaitytė persikėlė į Klaipėdą. Baigė vakarinius mašinraščio ir stenografijos kursus.

Būsimosios rašytojos kūrybiniai polinkiai išryškėjo labai anksti. Nuo 1963m. I.Simonaitytė gyveno Vilniuje. 1967m. jai suteiktas Lietuvos TSR liaudies rašytojos vardas.

Apie kūrybą

Šių metų sausio 23 d. sukanka 125 metai, kai gimė rašytoja, autobiografinių apysakų ir romanų kūrėja I. Simonaitytė – talentinga prozininkė, savo kūriniuose vaizdavusi išskirtinius lietuvninkų likimus ir garsinusi Klaipėdos krašto etnografinį savitumą. Literatūrinę kūrybą pradėjo veikiama I pasaulinio karo įspūdžių. Pirmąjį eilėraštį *Ak, karas, karas išgąstingas* išspausdino 1914 laikraštyje *Tilžės keleivis*. Dar bendradarbiavo dienraštyje *Prūsų lietuvių balsas*, laikraščiuose *Lietuviška ceitunga*, *Rytojus*, *Klaipėdos krašto žodis*, *Lietuvos keleivis*. Evutės, Eglaitės, Sesutės slapyvardžiais Klaipėdos ir Tilžės laikraščiuose paskelbė eilėraščių, apybraižų, apsakymų.

1935 metais I. Simonaitytei už romaną „Aukštujų Šimonių likimas“ paskirta Lietuvos valstybinė literatūros premija. Nors ir būdama silpnos sveikatos, ji nuolat rašė, o jos kūryba buvo leidžiama neretai ir po keletą kartų. Rašytojos kūryba buvo verčiama į latvių, rusų, vokiečių, anglų, lenkų, kinų, baltarusių, rumunų, kazachų, ispanų, prancūzų, čekų kalbas.

Apysakos

Apysakoje *Pikčiurnienė* parodomas kaimo despotiškos moters valstietės paveikslas. Kūrinyje daug tarminės leksikos, kuri atspindi žmonių poelgius ir būsenas.

Apysakoje *Be tėvo* – pirmas stambus I.Simonaitytės kūrinys, kur ne tautinė priklausomybė, o socialinė padėtis tampa lemtinga žmogaus egzistavimo sąlyga. Pati I. Simonaitytė patyrė ,,mergos vaiko“ likimą, tad nuoskaudos, kartėlio, pykčio žodžiai sudėti į Lėnės lūpas, buvo jos pačios išgyventi. Daugelis apysakoje pavaizduotų to likimo aplinkybių taip pat autobiografinės, tik nežymiai pakeistos.

Pirmasis romanas

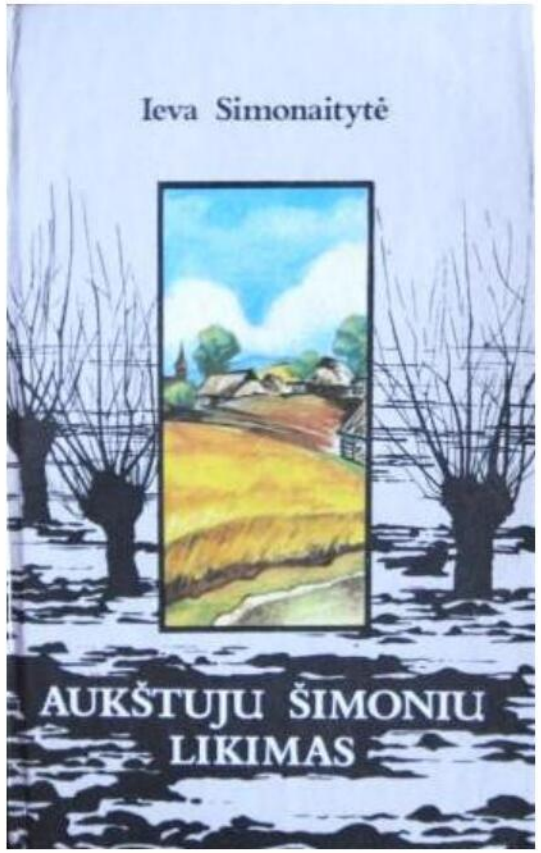

Pirmąjį savo romaną ,,Aukštujų Šimonių likimas“ Ieva Simonaitytė rašė dešimt metų. Jame pasakojama apie Mažosios Lietuvos lietuvių tragišką likimą 18–19 a., gvildenama etninio charakterio problematika, atskleidžiama vienos giminės kelių kartų dvasinė ir ekonominė evoliucija, idealizuojama savo krašto žmonių ir buities vaizdai, aukštinamos tautos dvasinės vertybės. Romane plėtojamos neoromantinės lietuvių prozos tradicijos.

Autobiografinė trilogija

Pirmoje autobiogrfinės knygos dalyje *... O buvo taip* rašytoja prisimena savo vaikystę, antroje - *Ne ta pastogė* tęsiamas pasakojimas apie išvykusią iš namų ir Pirmojo pasaulinio karo metais savarankišką gyvenimą pradedančią Evę, apie jos , kaip būsimosios rašytojos, pirmuosius žingsnius. Trečiojoje - *Nebaigta knyga* sunkūs ir skaudūs autorės gyvenimo momentai, susidūrus su įvairiausiais žmonėmis tarnyboje ir gyvenime, darbas Klaipėdos krašto konsulate, įspūdžiai iš Klaipėdos krašto sukilimo ir prisijungimo prie Lietuvos. Darbas „Prūsų lietuvių balso“ redakcijoje ir kt."

Romanas *Vilius Karalius*

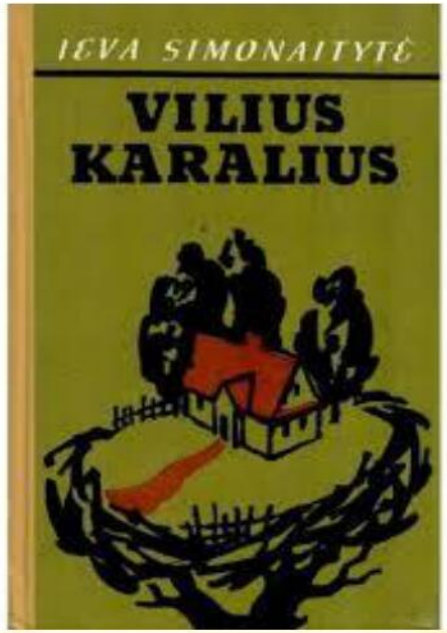

Vilius Karalius **– stambiausias Ievos Simonaitytės grožinis kūrinys. Jis buvo rašomas net 20 metų. Pagrindinis epinio pasakojimo elementas – žmogaus gyvenimo istorija nuo gimimo iki mirties. Tai kelių kartų stiprios giminės nuopuolių ir kilimų, nykimo ir prisikėlimo istorija, kurią rašo pagrindiniai herojai: Vilius Karalius ir jį supančios moterys.**

Raštai

I. Simonaitytės septynių tomų raštuose publikuojami jos kūriniai, laiškai artimiesiems, bičiuliams, rašytojams, aukštiems to meto pareigūnams, kuriuose atsiskleidžia spalvinga rašytojos asmenybė.

Naudoti šaltiniai:

Kubilius V. Ievos Simonaitytės kūryba.–V.: Vaga, 1987.– 300 p.
Aš esu Etmės Evė. Ieva Simonaitytė amžininkų liudijimuose: simonaistikos šaltinių publikacija.–V, 2007.– 332 p.
Kaunas D. Klaipėdiškė: susitikimų ir pokalbių su Ieva Simonaityte užrašai.– Vilnius, 1997.– 125 p.

https://www.vle.lt/straipsnis/ieva-simonaityte/
https://lrv.lt/lt/naujienos/2022-aisiais-isskirtinis-demesys-ievos-simonaitytes-kurybai-ir-asmenybei
https://lt.wikipedia.org/wiki/Ieva_Simonaityte

Informaciją surinko Rokiškio Juozo Keliuočio viešosios bibliotekos
Lankytojų skyriaus vyresn. bibliotekininkė Alina Malcienė